

SOUČASNÝ VÝVOJ NELEGÁLNÍ MIGRACE

Ján Káčer ¹, Ludvík Juříček ², Ivo Svoboda ³

ABSTRAKT

V posledním období se nelegální migrace stala jednou z největších hrozeb pro Evropu. V důsledku bojů na Blízkém východu, v Afgánistanu a rozpadu režimů v Severní Africe vznikají trasy po kterých proudí tisíce běženců. EU na to reaguje pomalu a nejednotně. Dalším nejčastějším důvodem je snaha obyvatel Afriky a Asie dostat se do států EU z ekonomických důvodů. Tento článek se pokusí analyzovat rizika, které z toho vyplývají a popsat současný vývoj.

Klíčová slova: Migrace, rozpad režimů, bezpečnostní hrozby

ABSTRACT

Illegal migration is one of the best threats for Europe in the last time. Owing to struggles and decomposition states of the Nord Africa arised cordon for refugees. EU reaction is slowly and no consistent. Next frequent reason is Africa and Asia citizens effort reach EU states from economic aims. This article solves risk analysis of this problems.

Key words: Migration, decomposition of regims, threats

ÚVOD

Téma migrace můžeme vidět z několika úhlů pohledu a třeba i pochopit pohnutky cizinců, vedoucí k takovým činům, které je nakonec vrhají do oblasti nelegální migrace a mnohdy i mimo zákon. Nicméně téma migrace, potažmo nelegální

-
1. Ján Káčer, Ing., Ph.D., Vysoká škola regionálního rozvoje, s.r.o., Žalanského 68/54,16300, Praha 17-Řepy, 420737963, jan.kacer@centrum.cz
  2. Ludvík Juříček, Doc., Ing., Ph.D., Vysoká škola regionálního rozvoje, s.r.o., Žalanského 68/54,16300, Praha 17-Řepy, 420728232698, Ludvik.juricek@gmail.com
  3. Ivo Svoboda, doc., JUDr., PhDr, Ph.D., Vysoká škola regionálního rozvoje, s.r.o., Žalanského 68/54,16300, Praha 17-Řepy, 420774603444, svoboda@ped.muni.cz

migrace, je samo o sobě velmi široké a dotýká se celé škály dalších oblastí, které jsou ve většině případů vzájemně provázány. Stěhování je staré jako lidský rod. Lovci následovali stáda zvířat, zemědělci hledali úrodnější půdu a lepší klimatické podmínky. Bojovníci dobývali území slabších sousedů a národy se stěhovaly, když byly z původních teritorií vypuzeny přelidněním, chorobami nebo nepřítelem. Území se z počátku vymezovalo okupací, příchozí ho prostě obsadil jako své. S příchodem dalších kmenů se území muselo bránit a o nové bojovat. Z uvedeného vyplývá, že stěhování národů a migrace jsou jevy starými jako lidstvo. Člověk se stále buď stěhoval „za lepším“ nebo před něčím utíkal. [1]

V důsledku konfliktů na Blízkém východě je v různých táborech shromážděno až 10 milionů uprchlíků, kteří se chtějí za každou cenu dostat do EU zejména Německa a Skandinávie. Mnoho z nich nepřežije cestu a obětují tomu všechny prostředky v očekávání lepší budoucnosti. Tato očekávání však většinou nejsou naplněna. EU není dobře připravena na tuto migrační vlnu a zejména státy jižní Evropy jako Řecko, Itálie a Španělsko mají s migranty velký problém. Zároveň se různí názory států na kvóty a postup vůči nelegální migraci. Situace se některými dohodami i vlivem počasí zmírnila, ale nebezpečí stále trvá.

1 VÝVOJ SITUACE V POSLEDNÍM OBDOBÍ

Poslední období bylo charakterizováno rozpory v rámci EU o postupu vůči nelegálním migrantům. Tyto problémy byly řešeny na různých jednáních a konsenzus nebyl v podstatě nalezen. Nebyly přijaty kvóty pro rozdělení migrantů, ani vytvoření společné ochrany hranic Schengenského prostoru. Všechno vlastně zůstalo v úrovni rozhovorů až na operaci ve Středozemním moři nebo materiální a lidské pomoci při ostraze státních hranic ohrožených států na základě bilaterálních dohod.

Z hlediska nelegálních migrantů byla více využívána „balkánská cesta“ z Turecka na řecké ostrovy a dál do Evropy. Největší cílovou stanicí bylo Německo, které i vstřícností svojí kancléřky Merkelové slíbilo přijmout až milion uprchlíků ročně. Způsobilo to však problémy jak v její preferencích, tak v problémech s ubytováním a radikalizací části obyvatel Německa. Následkem bylo vypálení ubytoven a z druhé strany sexuální napadání žen v rámci oslav konce roku.

Příval uprchlíků na „balkánské trase“ se mírně snížil, ale nezastavil. Mohlo to být způsobené mírnou zimou i situací Řecka, které vzhledem k ekonomické situaci je pouštělo dál bez náležité registrace a prověrek bezpečnosti. Mnoho lidí je bez dokladů což umožňuje aby mezi nimi byli potencionální teroristé a zločinci. Tato trasa se postupně začala uzavírat. Na hranicích začali fungovat kontroly a vytvářet ploty jak za doby železné opony (není tam KOP, SUP a PS). Začalo Maďarsko, které vybudováním plotu odklonilo migranty na Chorvatsko, Rakousko a Slovinsko. I když tyto státy mají vstřícnou politiku k migrantům, způsobilo to značné problémy v registraci osob a logistickém zabezpečení. Částečně to vyřešilo Německo, které jim povolilo přijet. Časem i tyto státy musí řešit problém migrantů, není dost kapacit pro ubytování,

stravování a další potřeby, zatěžuje to státní rozpočet. EU se tedy konečně na něčem dohodla a řeší ten problém dohodou s Tureckem tak, že migranti budou vráceni na území státu odkud odjeli. Je to v souladu s Dublinskými dohodami, ale jaká je situace migrantů. Většina z nich odjela, protože tam byla válka a chtěli ochránit svoje rodiny. Prodali svůj majetek, pokud nebyl zničen a chtějí začít nový život. Je to exodus obrovského rozsahu. Ti lidi jdou za cílem a to je klidný mírový život se svojí rodinou. Většina je ochotná pracovat což je pro ekonomiku prospěšné. Jdou do nové kultury a zvyklostí což je vždy velmi těžké. Mezi nima, kromě žen a dětí, které za nic nemůžou jak řekl vrchní velitel sil NATO v Evropě generál Philip Breedlove „jsou zločinci a zahraniční žoldnéři, kteří zvyšují riziko potencionálních útoků, myslím že už jsou tady“. Další problém který vznikl je radikalizace muslimských obyvatel, kteří již v Evropě jsou. Někteří z nich již absolvovali výcvik v islámských zemích, další byli přesvědčeni. V následku toho jsou útoky ve Francii a dokonce v Bruselu sídle EU.

Otázka uzavření „balkánské trasy“ není uzavřená. Tisíce lidí čekají dál jak pokračovat. V nevyhovujících podmínkách se snaží dostat se dál a cestu najdou. Makedonie hranici uzavřela, ale jsou ještě nové možnosti.

Balkánská trasa má i jiné možnosti. Může to být cestou Bulharska, které si uvědomuje ohrožení. Má postavený plot na hranici s Tureckem, tato trasa má 260 kilometrů. S Řeckem je to 470 kilometrů, to je přes 700 kilometrů možností. To je velmi těžké uhlídat. Další cesta může jít přes Albánii do Itálie nebo po pobřeží do Rakouska. Tahle role nyní zůstává na Řecku a asi i Turecku. V Řecku zůstává velký počet uprchlíků, část z nich je evakuována od hranic Makedonie. Je problém co udělají, už jednou se pokusili překročit řeku Suva.

Další varianta je pokus přes Rusko dostat se opačným směrem a to přímo do Skandinávie nebo Německa. Musí to být lidi, kteří na to mají, většinou mladí, vzdělání. No a jako bývalý voják se zeptám proč nebrání svoje rodiny a nestojí se zbraní v ruce.

Takže trasa přes Balkán je částečně zablokována, ale lze ji obejít a je jen otázka času jak. Tato situace nahrává i převaděčům. Druhá nejdůležitější trasa nelegálních migrantů je přes Itálii, Francii a Španělsko. Francouzský ministr obrany Jean-Ivese Le Driana oficiálně prohlásil, že v Líbyi čeká 800 000 tisíc běženců na to aby se vydali na cestu do Evropy. Existuje protipašerácká mise Sophie, která se snaží zabránit pašování lidí do Evropy, ale vzhledem k rozpadlému režimu a občanské válce v Líbyi nemůže vstoupit do pobřežních vod a tak zamezit pašerákům převoz lidí do Evropy. Několik přetížených lodí se už převrátilo a stovky lidí již zemřelo. Je otázka jestli „Arabské jaro“ bylo to pravé pro bezpečnost Evropy. Máme problémy s migrací a s tím spojeným terorismem. Problémy se v poslední době objevily ve Francii a dokonce i v Bruselu.

2 MOŽNÉ ŘEŠENÍ SITUACE

Příchod migrantů bude asi pokračovat. Je to užitečné pro stárnoucí populaci EU, ale skýtá to bezpečnostní rizika. Vyvolá to střety v oblasti terorismu, extremismu, možná i nacionalistické. Lidé mají obavy co migrační vlna přinese. Podstata problému spočívá v eliminaci jeho příčin. To jsou tzv. Islámský stát, jeho pobočka Boko Haram a rozvrácené režimy. Toto způsobily státy EU a USA, nebo celkově NATO. Teď tuto situaci musíme vyřešit a nesmí to trvat dlouho. Důležitá je dohoda s Tureckem, která bude stát mnoho peněz a není jisté jak vyjde. Takže je nutné co nejlépe uzavřít hranice EU společnými silami, umožnit společnou azylovou politiku a spíše řešit legální přistěhovalectví. Na základě bezpečnostních prověrek dostat k nám rodiny, které jsou ohroženy na životě a chtějí pracovat. Je lepší dopravit je z místa problému letecky než je nechat trpět na trase. I když ČR má připravená detenční zařízení nevíme jestli to bude stačit, zatím ano. Ale je to rozdíl oproti „Balkánské krizi“ kdy jsme byli připraveni až na 10000 migrantů. Situace je řešitelná, pokud nepůjde o miliony obyvatel. Obyvatelé musí mít právo na azyl a musí je stát přijmout, potom již nepůjdou dále.

Musíme si uvědomit, že lidem, kterým jde reálně o život tak utíkají. Jsou to celé rodiny jiného vyznání, které s výhledem lepší budoucností hodlají změnit cokoli. Hledají pochopení a cestu si vždy najdou, legální nebo nelegální. Jsou často bez dokladů a mohou být mezi nima vycvičení teroristé. I proto se ozývají hlasy na vytvoření společné tajné služby EU. Spolupráce mezi tajnými službami jednotlivých států EU příliš nefunguje a není možno se spoléhat jenom na tajné služby USA. Přitom jediná reálná možnost zabránit teroristickým útokům je infiltrace radikálů a zmaření útoku již v době přípravy. Po útoku je již pozdě.

Závěrem chci říci, že migrace je užitečná. Musí být ale koordinovaná, regulovaná, legální a bezpečnostně podchycená. Migrantům musí být poskytnuta pomoc při jejich zapojení do nové společnosti tak aby nevznikla frustrace a radikalizace k terorismu, organizovanému zločinu a dalším hrozbám.

LITERATURA

- [1] TOMEŠ, I.: Obory sociální politiky. Vydání 1. Praha: Portál, 2011, 366 s. ISBN 978-807-3678-685
- [2] OTEVŘENÉ ZDROJE.: MF Dnes, internet, televize.